

К О Н С П Е К Т

За конкурсен изпит за редовна и задочна докторантура
шифър 05.02.18 „Икономика и управление“ (индустрия)

Ч А С Т П Ъ Р В А И К О Н О М И К А

1. Въведение в икономиката

Същност, обхват и структура на икономиката. Основни принципи на функциониране на пазарната икономика и анализ на нейното главно противоречие. Класически категории на пазара и пазарен механизъм. Регулативни функции на държавата и държавните институции. Общото и частното в икономиката.

2. Материално-производствена база.

Формиране на вътрешно фирмени структури и фактори на тяхното приоритетно развитие. Фирмата - ефективна структурна единица за формиране и развитие на стопански дейности. Приватизацията и плурализма на собствеността при изграждането и развитието на високоефективни фирми и фирмени структури.

3. Производствен апарат

Технически и технологични граници на производствените възможности. Суровинна база и материално-техническо снабдяване. Форми за развитието на фирмената дейност - видове фирми. Размери и принципи за месторазполагане на фирмите и техните структурни звена.

4. Капиталът като производствен фактор

Капитал и видове капитал. Кръгооборот и оборот на капитала. Дълготрайни и краткотрайни активи. Същност, класификация, структура и оценка. Амортизации.

5. Човешките ресурси като производствен фактор

Същност, класификация и йерархии. Състав и структура на човешките ресурси и персонала в предприятието. Формиране на ефективни екипи (Effective team - building). Динамика и мобилност на човешките ресурси и персонала. Излишен, дефицитен персонал и безработица. Понятие за кадрова политика и реализацията ѝ.

6. Производствен процес

Същност и елементи на производствения процес в различните браншови предприятия. Принципи на изграждане: особености при предприятията от различните отрасли (производствени, услуги, на обръщението, финансови и пр.). Видове и типове производства. Форми на организация на производствения процес. Основно производство и поточни линии в индустриалното предприятие.

7. Икономическа ефективност на индустриалното производство

Преориентиране на насоките за оценка на ефективността в пазарната икономика. Ефикасност и ефективност. Ефективност „X“ (X-efficiency) и Неэффективност (X-inefficiency). Разпределителна ефективност (Allocative efficiency). Методически подходи и показатели за икономическа ефективност. Количествени подходи и методи. Разходен и ресурсен подход: пряк и реципрочен подход. Прираст на ефективност. Рентабилност. Търговска и финансова рентабилност, търговска активност. Неколичествени подходи за оценка на ефективността. Връзка и взаимоотношеност на показателите да ефективност.

8. Методически въпроси на прогнозиране и планиране на фирмената икономика

Същност, основни етапи на прогнозирането и видове прогнози. Методи за прогнозиране. Природа и задачи на планирането. Система от показатели. Подходи и методи на планирането. Основни правила за разработването на оперативен перспективен план.

9. Генезис и класификация на риска в бизнес организацията

Елементарни понятия в рисковата теория. Рискава ситуация: базисна категория в корпоративния риск мениджмънт. Дефиниране на риска. Диагностициране и идентифициране на рисковата ситуация на предприятието. Количествена оценка на риска. Контрол и противодействие на риска.

10. Иновационен процес и оценка на икономическата ефективност на иновационни проекти

Жизнен цикъл на индустриалното предприятие. Същност и особености на иновационния процес в предприятията от различните отрасли. Видове иновации: технически, технологически, продуктови и др. Интелектуална и индустриална собственост на предприятието. Патентно и лицензионно дело. Лизингова дейност. Видове лизинг. Оценка на алтернативи за лизинг или инвестиции. Методи за оценка, статични и динамични. Отчитане на риска при оценка на вариантите за инвестиране.

ЧАСТ ВТОРА УПРАВЛЕНИЕ

11. Мениджмънтът като теория и практика

Исторически основи на мениджмънта. Класическа теория на мениджмънта. Поведенческа теория в мениджмънта. Количествена, системна и вероятностна теории в мениджмънта. Съвременни схващания.

12. Поведение в организациите

Основни изисквания за "работното" поведение. Възможности, възприемане, личностни качества. Обучение, потребности, ценностна система.

13. Планиране в мениджмънта

Формулиране на цели, видове цели. Организационна ефективност. Стратегическо планиране. Компоненти. SWOT анализ. Избор на стратегия. Стратегически модели. Оперативни планове.

14. Организиране в мениджмънта

Елементи, определящи организационната структура. Организационни структури. Избор на организационна структура, влияещи фактори. Формулиране на длъжностни изисквания. Обхват на длъжността. Длъжностна характеристика. Обогавяване на длъжността. Други подобрения.

15. Система за управление на човешките ресурси

Органи на управление на човешките ресурси. Съвременни предизвикателства. Планиране на човешките ресурси. Набиране на кандидати, селекция. Движение на кадрите в организацията. Обучение и развитие на кадрите. Оценка на работата. Определяне на заплащането.

16. Ръководство. Мотивиране

Същностни теории. Теории на процесите. Теории на стимулирането.

17. Комуникации

Функции. Анализ на комуникациите. Комуникационни процеси. Проблеми и начини за усъвършенстване на комуникационния процес. Влияние на новите технологии.

18. Лидерство разрешаване на проблеми

Власт. Качества и стилове. Модели и теории за лидерството.

19. Контролиране и контролинг

Значение. Функции и равнище на контрола. Видове контрол. Стратегии на контрола. Основни принципи за ефективен контрол.

20. Мениджмънт на операциите

Задачи. Планиране на производствения капацитет. Местоположение и разположение на производствените мощности. Материално - техническо снабдяване. Производствено планиране и контрол. Поддръжка и експлоатация на производствените мощности.

ЛИТЕРАТУРА :

1. **Adlag, R.J., T.M. Stearms** *Management*, USA, 1987.
2. **Александрова, М.**, Оптимизация на инвестиционния избор, Тракия - М, София, 2001г.;
3. **Ангелов, А.**, "Основи на мениджмънта", Сф., 1995.
4. **Белев, Д.**, Икономически анализ, прогнозиране и планиране в предприятието", Изд. "Фор Ком", С, 1998.
5. **Благоев, Б., И. Иванов**, Икономика на предприятието, УИ Икономически университет Варна, 2001 г.;
6. **Бодурова, П.**, "Стратегиите в управлението на фирмите", Изд. "Ромина", С, 1999.
7. **Велев, М., Колчагова, Б.**, "Мениджмънт на малкия бизнес". С, 1993/1994г. с.с.48-56.
8. **Вълчев, П.**, Икономика на предприятието, Русе, 1996г.
9. **Габровски, Р.** Индустиален риск мениджмънт. Свищов : Академично издателство Ценов, 2009.
10. **Георгиева, Кр.**, "Микроикономикс", Част 1 и 2. Изд. На ЕФ "Инвесткинов", С, 1990, 1991.
11. **Ю.Джеймс, Х., Джеймс, Л., Джон, И.**, "Основи на мениджмънта". Изд. "Отворено общество", С, 1997г., с.с. 112-137, 138-159, 494-515, 516-538.
12. **Дончева, Д.**, Мл. Велев, Й. Димитров, Икономика на предприятието, ИК „Сиела“, С, 1996г.;
13. **Дончев, Д.**, Мл. Велев и др., Икономика на фирмата, София, 2002г.;
14. **Маринов, П, Мл. Велев, Г. Попов, О. Герасимова**, Приложна икономика, Информа интелект, С, 1996г.;
15. **Дончев, Д., Димитров, Й и др.** "Икономика на фирмата", Изд. "Отворено общество", С, 1995.
16. **Дракър, П.**, "Мениджмънт в бъдещето", Изд. "Карива", Варна, 1997.
17. **Жеглов, Л.**, Индустиален мениджмънт, Книга първа - Икономика на предприятието, Габрово, 1992.
18. **Иванов, Ив., Благоев, Б и др.** "Икономика на предприятието", ИУ, ИУ-Варна, 1997.
19. **Каракашева, Л.** Международен бизнес част първа, Призма, 2012;
20. **Каракашева, Л.** Международен бизнес част втора, Призма, 2011;
21. **Каракашева, Л.** Международни инвестиционни проекти, Призма, 2011;
22. **Каракашева, Л.** Международен маркетинг, Призма, 2012.
23. **Koontz, H., H.Weichrich**, *Essentials of Management*, McGraw - Hill, 1990.
24. **Луканов, К.**, "Икономически мениджмънт на фирмата", ПУИ, Пловдив, 1993.
25. **Макфорън, Д.**, "Принципи на мениджмънта". "Информа", С, 1992г. с.с.18-26.
26. **Ненков, Д.**, Оценка на инвестициите в реални активи, УИ „Стопанство“, С, 2005г.;
27. **Николов, Н., Войкова, А.**, "Икономика, маркетинг и мениджмънт на предприятието", Изд. "Гея-Либрис", С, 1995.
28. **Обща теория** на пазарното стопанство, Авторизиран курс по икономикс, том I, II и III, С, 1990, 1991, 1992.
29. **Павлов, Д.** Бизнес моделът - елемент на система от управленски инструменти. Русе, АGrup, 2011, стр. 125, ISBN 978-954-8039-10-9. www.academia.edu/2058251

30. **Павлов, Д.** Стопанска инфраструктура. Ръководство за семинарни и самостоятелни упражнения. Русе, Примакс, 2011, стр. 58, ISBN 978-954-8675-13-0.
31. **Павлов, Д.,** Костадинова, И. Бизнес план в 20 думи – възможна невъзможност // Мениджмънт на бизнес процеси. Русе, Примакс, 2012, стр. 91-103, ISBN 978-954-8675-51-2. www.academia.edu/3522547
32. **Панайотов, Д., Каменов, К., и др.** "Съвременни аспекти на мениджмънта", Печ.база при СА **Папазов, К., Папазов, Е., Павлов, Д.** Планиране и прогнозиране. ISBN 954712-237-1. Печатна база при Русенски университет "А.Кънчев", 2003.
33. **Папазов, К., Павлов, Д.** Стопанска инфраструктура. Печатна база при Русенски университет "А.Кънчев", 2003.
34. **Папазов, К.** Логистика. Печатна база при Русенски университет "А.Кънчев", 2002.
35. **Папазов, К., Папазов, Е., Павлов, Д.** Управление на инвестиционни проекти. ISBN 954-712-172-3. Печатна база при Русенски университет "А.Кънчев", 2002.
36. **Папазов, Е.** Стратегически мениджмънт. ISBN 954-712-244-4. Печатна база при Русенски университет "А.Кънчев", 2006.
37. **Палешутски, К.** "Мениджмънт. Опитът на водещите фирми в света". КФ "Форчън", София-Благоевград, 1991 г., с.с.66-100.
38. **Силаги, Е.** "Мениджмънт. Наука. Изкуство, практика. 13. Планирането, Варна, 1992.
39. **Симеонов, О.** Контролинг. Издателство Тракия - М, С, 2001 .
40. **Славова, И.** Планиране и прогнозиране. Изд. НБУ, 2012, 356 с.
41. **Стоянов, В., Нейкова, Р., Николова, А.,** "Стопанско управление", Изд. "Алма Матер Интернационал", Габрово, 1998.
42. **Стоянов, В.,** "Свободната пазарна икономика, мит и реалност", Изд. "Галик", С, 1998.
43. **Търговски закон, Д.В.,** бр. 48, 1991.
44. **Фридман, Д.,** "Теория на цените", Част 1,2 и 3. Изд. Къща "Хр.Ботев", С, 1993. "Д.А.Ценов", 1992.
45. **Чобанянева, И.,** Икономика на фирмата, Варна, 2001г.;
46. **Трендафилов, Р., А. Симова,** Агротракетинг, София, 2000г.;
47. **Шопов, Д.** Управление на човешките ресурси. Издателство Тракия - М, С, 1998.